

prima instanță: L. Holevițaia
(Judecătoria Centru, mun. Chișinău)
instanța de apel: N. Cernat, A. Pahopol, L. Bulgac
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr.2ra-37/17

DECIZIE

25 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Valentina Clevadi

Judecătorii : Tamara Chișca-Doneva, Ala Cobăneanu,
Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către avocatul Adrian Crețu în interesele Societății cu răspundere limitată „Rolina-Grup”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Sofiei Gorea împotriva Societății cu răspundere limitată „Rolina-Grup” cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Rolina-Grup”, admis apelul declarat de către Sofia Gorea, casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 09 iunie 2015 și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 07 octombrie 2013, Sofia Gorea a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu răspundere limitată „Rolina-Grup” cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 09 decembrie 2009 a fost încheiat contract de investiție nr. 46 privind construcția spațiului locativ cu SRL „Rolina-Grup”.

Astfel, conform pct. 1.1 al contractului, pârâțul și-a luat angajamentul să construiască din contul investițiilor beneficiarilor și să predea în proprietate bunurile imobile construite în primul semestru al anului 2010.

Conform prevederilor pct. 1.2 al contractului a fost comandat imobilul în str. Iazului 19, mansardă cu suprafața de 50 m.p. identificat cu nr. 61. Conform pct. 2.1 al contractului costul apartamentului a fost stabilit în sumă de 21250 euro. Prețul integral al apartamentului a fost achitat la 09 decembrie 2009.

Conform procesului-verbal de recepție finală nr. 1043 din 28 decembrie 2010 blocul locativ din str. Iazului 19 a fost dat în exploatare și înregistrat în Registrul bunurilor imobile la 26 ianuarie 2011.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău a fost recunoscut dreptul de proprietate a Sofiei Gorea asupra apartamentului și înregistrată în Registrul bunurilor imobile.

Reclamanta susține că, începând cu iarna anului 2010 și până în prezent în apartamentul dat și a vecinului acesteia au fost depistate scurgeri de apă pe tavan, pe pereții interiori. S-au depus cereri către pârât, pentru a înlătura neajunsurile, dar nu au fost întreprinse măsuri.

La fel, a fost sesizată Pretura și Inspecția de Stat în Construcții, însă defectele de construcție nu au fost lichidate.

La sesizarea din luna iunie 2012 adresată Preturii sectorului Râșcani și Inspecției de Stat în Construcții privind neconformitățile la partea constructivă a blocului locativ, a primit răspuns la 29 septembrie 2012, prin care a fost informată despre carențele admise la construcția blocului locativ, inclusiv necoresponderea scărilor, scurgeri de apă pe tavan și pe pereții interiori.

Direcția autorizare și disciplina în construcții prin răspunsul nr. 52/1182 din 21 iunie 2012 a informat că, verificarea calității construcțiilor este pusă în sarcina organelor de resort, iar existența defectelor poate fi stabilită în baza unei expertize tehnice.

La 17 octombrie 2012 a fost întocmit raport de constatare tehnico - științifică nr. 791 privind cercetarea apartamentelor nr. 61 din str. Iazului 19, mun. Chișinău. Iar, conform concluziei expertului s-a constatat că starea tehnică a acoperișului pe porțiunea apartamentului nr. 61 și nr. 33 este nesatisfăcătoare din care cauză au fost inundate apartamentele respective. Prejudiciul material pentru reparația apartamentului nr. 61 constituind la momentul constatării suma de 6 863,74 lei. Construcția apartamentelor a fost efectuată cu abateri de la cerințele calității lucrărilor în construcții.

Prin scrisoarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor nr. Col-702/10 din 03 februarie 2011, s-a constatat că nu corespunde grosimea pereților exteriori, lipsește izolația termică, hidrofuga. Pentru înlăturarea acestor neajunsuri urmează efectuate lucrări personale de izolare a pereților exteriori. Pentru procurare materialelor de construcție este necesară suma de 3396,75 lei, inclusiv: polistiren în sumă de 1700 lei; grund și fibre în sumă de 340 lei, - ciment, cuie - 414 lei, sfoară, burghiu -72,75 lei; clei polistiren - 870 lei. Costul lucrărilor de izolare termică urmează contractate la sumă de 10 000 lei, reieșind din prețul de 10 euro/m.p. pentru apartament. Astfel prejudiciul material cauzat pe apartamentul nr.61 constituie suma de 20 260,49 lei.

Prejudiciul material pentru reparația (schimbarea) acoperișului nu este stabilit la moment, în acest sens fiind necesară o expertiză tehnică, dar este evaluat de specialiștii în construcție la suma de 50 mii lei, fiind inclus costul materialelor manoperei, aceasta constituind obiectul de examinare într-un alt litigiu.

Temeiul juridic al reparării prejudiciului material fiind art. 14 Codul civil, conform căruia fiecare persoană are dreptul la despăgubiri pentru prejudiciul material cauzat și pe cheltuielile viitoare.

Reclamanta și-a întemeiat pretenția privind repararea prejudiciului moral prin prisma art. 1422 Codul civil, și anume suportarea suferințelor fizice și psihice, pe care le estimează la suma de 20 000 lei.

Prin urmare, solicită Sofia Gorea încasarea de la SRL „Rolina-Grup” în beneficiul ei a sumei de 20260,49 lei în vederea reparării prejudiciului material pentru reparația apartamentului și suma de 20000 lei în vederea reparării prejudiciului moral, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 09 iunie 2015 acțiunea Sofiei Gorea a fost admisă parțial. A fost încasat de la SRL „Rolina-Grup” în beneficiul Sofiei Gorea suma de 6863,74 lei cu titlu de prejudiciu material, 150 lei cheltuielile de taxă de stat, 2000 lei cu titlu de asistență juridică, iar în total suma de 9013,74 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 22 iunie 2015 și la 09 septembrie 2015, Sofia Gorea a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, cerând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

La 07 iulie 2015 și 29 octombrie 2015, SRL „Rolina-Grup” a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, cerând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016 apelul declarat de către SRL „Rolina-Grup” a fost respins, apelul declarat de către Sofia Gorea a fost admis, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii, fiind încasat de la SRL „Rolina-Grup” în beneficiul Sofiei Gorea prejudiciul material în sumă de 20260,49 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 lei, cheltuielile aferente achitării taxei de stat în sumă de 761,8 lei, iar în total suma de 26022,29 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 31 octombrie 2016, avocatul Adrian Crețu în interesele SRL „Rolina-Grup” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și nu a apreciat corect probele prezentate de către părți.

În conformitate cu art.434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit consideră că recursul este declarat în termen, deoarece decizia instanței de apel din 31 mai 2016 i-a fost adusă la cunoștință recurentului la 08 septembrie 2016, iar la 31 octombrie 2016, avocatul Adrian Crețu în interesele SRL „Rolina-Grup” a declarat recurs.

În conformitate cu art.440 alin.(2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 21 decembrie 2016 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art.444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Pe parcursul examinării pricinii s-a stabilit că Sofia Gorea la 09 decembrie 2009 a încheiat cu SRL „Rolina-Grup” contractul de investiție nr. 46 privind construcția spațiului locativ.

Conform pct. 1.1 din contractul de investiții enunțat, SRL „Rolina-Grup” și-a asumat angajamentul să construiască din contul investițiilor beneficiarului și să redea în proprietate bunul imobil contractat, în primul semestru al anului 2010.

Conform procesului-verbal de recepție finală nr. 1043 din 28 decembrie 2010 blocul locativ din str. Iazului 19, a fost dat în exploatare și înregistrat în Registrul bunurilor imobile la 26 ianuarie 2011.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 07 august 2012, a fost recunoscut dreptul de proprietate a Sofiei Gorea asupra apartamentului nr. 61, din str. Iazului 19, mun. Chișinău.

S-a mai stabilit că în apartamentul litigios au fost depistate scurgeri de apă pe tavan și pe pereții interiori, circumstanțe ce fac imposibilă instalarea Sofiei Gorea în apartament, iar cererile adresate pârâtului au rămas fără soluționare.

Astfel, Sofia Gorea s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune împotriva SRL „Rolina –Grup” solicitând încasarea sumei de 20260,49 lei în vederea reparării prejudiciului material și suma de 20000 lei în vederea reparării prejudiciului moral cauzat prin scurgerile de ape pluviale cu deteriorarea interiorului apartamentului litigios.

Prima instanță examinând pricina în fond a concluzionat asupra temeiniciei acțiunii, admitând-o parțial încasând în vederea reparării prejudiciului material suma de 6863,74 lei, 150 cheltuieli de taxă de stat și 200 lei cu titlu de asistență juridică, bazându-se pe Raportul de constatare tehnico-științifică, nr. 791 din 17 octombrie 2012. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, pe motiv că nu au fost prezentate probe pertinente în susținerea pretenției cu privire la repararea prejudiciului material, iar în partea reparării prejudiciului moral nu există temeii juridic.

Hotărârea primei instanțe a fost contestată cu apel de către SRL „Rolina-Grup” și Sofia Gorea.

Instanța de apel, examinând temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanțe a respins apelul declarat de către SRL „Rolina-Grup” și a admis apelul declarat de către Sofia Gorea, casând hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii și dispusă încasarea de la SRL „Rolina-Grup” în beneficiul Sofiei Gorea prejudiciului material în sumă de 20 260,49 lei - motivând că scurgerile de ape pluviale și deteriorările interiorului apartamentului au legătură causală cu construcția necalitativă a mansardei blocului locativ, bazându-se pe scrisoarea nr. Col-702/10 din 03 februarie 2011 a Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, precum și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 lei, cheltuielile aferente achitării taxei de stat în sumă de 761,8 lei, iar în total suma de 26022,29 lei. În rest, pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel avocatul Adrian Crețu în interesele SRL „Rolina-Grup” a declarat recurs.

Judecând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel la emiterea deciziei a aplicat eronat normele de drept material și procedural și greșit a pus la baza deciziei scrisoarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

nr. Col-702/10 din 03 februarie 2011, și prin urmare neîntemeiat a admis integral pretenția cu privire la repararea prejudiciului material, pe când, în speță, prima instanță a emis o concluzie legală și întemeiată reieșind din următoarele.

Conform art. 572 Codul civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art. 11 lit.g) Cod civil, apărarea dreptului civil se face prin repararea prejudiciilor.

Art. 1398 alin. (1) Codul civil prevede că, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform art. 1416 alin. (2) Codul civil, instanța de judecată, adoptând hotărâre cu privire la repararea prejudiciului, obligă autorul prejudiciului să pună la dispoziție un bun de același gen și de aceeași calitate, să repare bunul pe care l-a deteriorat ori să compenseze integral prin echivalent bănesc prejudiciul cauzat.

Reieșind din principiul contradictorialității, fiecare parte este ținută la obligația de a proba circumstanțele, împrejurările pe care le invocă în instanța de judecată.

În conformitate cu art. 117 alin. (1) CPC, probe în pricini civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) și (3) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Astfel, după cum rezultă din actele pricinii și anume din Raportul de constatare tehnico-științifică nr. 791 din 17 octombrie 2012, starea tehnică a acoperișului, pe porțiunea de asupra apartamentului nr. 61 din str. Iazului 19, mun. Chișinău, este nesatisfăcătoare din ce cauză a fost inundat apartamentul nr. 61 din str. Iazului 19. Iar prejudiciul material cauzat proprietarului apartamentului nr. 61 din str. Iazului, mun. Chișinău, conform datelor proprietarului și cercetării la fața locului din cauza inundării de pe acoperiș, constituie suma de 6863,74 lei.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că prima instanță corect a stabilit că în cazul din speță sunt întrunite condițiile necesare, prevăzute de lege pentru antrenarea răspunderii delictuale, quantumul prejudiciului material fiind stabilit prin raportul de expertiză și constituie suma de 6863,74 lei.

Totodată, corect instanța de fond a reținut că este neîntemeiată și nu poate fi admisă restul sumei pretinse de către reclamantă, și anume suma de 9009,34 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru reparația apartamentului și cheltuieli viitoare.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că instanța de apel admițând integral pretenția cu privire la repararea prejudiciului material s-a bazat pe scrisoarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor nr. Col-702/10 din 03 februarie 2011, care nici nu a fost anexată la actele pricinii. Or, în conformitate cu art. 121 CPC, instanța

judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Mai mult, art. 148 alin. (1) CPC prevede expres că pentru elucidarea unor aspecte din domeniul științei, artei, tehnicii, meșteșugurilor artisanale și din alte domenii, apărute în proces, care cer cunoștințe speciale, instanța dispune efectuarea unei expertize, la cererea părții sau a unui alt participant la proces, iar în cazurile prevăzute de lege, din oficiu. Actele reviziei ori ale inspecțiilor departamentale, precum și raportul scris al specialistului, nu pot înlocui raportul de expertiză și nici exclude necesitatea efectuării expertizei în aceeași problemă.

Totodată, instanța de recurs ține să menționeze că din cererea de chemare în judecată Sofia Gorea a solicitat repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma inundației apartamentului, însă instanța de apel la emiterea deciziei a dispus repararea prejudiciului material cauzat în urma neexecutării de către SRL „Rolina-Grup” a obligațiilor contractuale și anume a lucrărilor necalitative de construire a mansardei încasând și cheltuielile viitoare pentru reparația acoperișului, astfel depășind limitele pretențiilor înaintate de către reclamantă în cererea de chemare în judecată.

În temeiul celor expuse, prima instanță just a dispus încasarea prejudiciului material cauzat real reclamantei în mărime de 6863,74 lei, quantum stabilit prin Raportul de constatare tehnico-științifică nr. 791 din 17 octombrie 2012.

La fel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția primei instanțe de respingere a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral. La caz instanța de fond a interpretat corect prevederile art. 1422 Codul civil, deoarece conform art. 1398 alin. (1) Codul civil și art. 1422 alin. (1) Codul civil, prejudiciul moral poate fi reparat numai în cazul în care repararea acestuia este expres prevăzută de lege. Or, în speță legea nu prevede posibilitatea reparării prejudiciului moral.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) și art. 96 CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată, precum și cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Prin urmare, prima instanță legal în temeiul normelor enunțate a încasat de la SRL „Rolina-Grup” cu titlu de cheltuieli de judecată suma de 150 lei taxa de stat proporțional cerințelor admise și 2000 lei cu titlu de asistență juridică, ca cheltuieli necesare, care au fost în mod real făcute, în limita unui quantum rezonabil, ținând cont atât de complexitatea cauzei, de lucrul efectuat de apărător, precum și numărul ședințelor de judecată.

În acest sens se reține și practica Curții Europene a Drepturilor Omului în cazul Amihalachioaie vs. Moldova din 20 aprilie 2004 în care Curtea Europeană a indicat că partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

În acest context, instanța de recurs reține ca greșită și contrară prevederilor normelor de drept material și procedural enunțate, concluzia instanței de apel de

casare a hotărârii primei instanțe și emitere a unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii, fiind întemeiată critica recurentului în sensul că instanța de apel și-a fundamentat concluzia doar pe susținerile reclamatei-intimate și că a dat o apreciere arbitrară probelor.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, soluția primei instanțe de admitere parțială a acțiunii este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material, cu aprecierea juridică cuvenită a probelor în conformitate cu art. 130 CPC și respectării prevederilor art. art. 121, 122 CPC. Constată că, instanța de apel a interpretat eronat prevederile art.14, 572, 1399, 1398, 1422 Codul civil, ceea ce a dus la pronunțarea unei hotărâri neîntemeiate.

Așadar, soluția dată de prima instanță conform prevederilor legale enunțate este legală și întemeiată, care a cercetat pertinent probele administrate la materialele pricinii și corect a soluționat litigiul dat.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost constatate de prima instanță, însă normele de drept material au fost aplicate eronat de către instanța de apel și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către SRL „Rolina-Grup”, de a casa integral decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către avocatul Adrian Crețu în interesele Societății cu răspundere limitată „Rolina-Grup”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016 și se menține hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 09 iunie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Sofiei Gorea împotriva Societății cu răspundere limitată „Rolina-Grup” cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Valentina Clevadi

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru